

SAJÓSZENTPÉTER VÁROS

Kulturális Stratégiája

2010-2013

Készítette:

Sajó Attila
a Művelődési és Sportközpont és Városi Könyvtár
igazgatója

Sajószentpéter, 2010. március 25.

Tartalomjegyzék

1.	Előzmények	3
1.1.	Helyzetelemzés	3
-	A közművelődés és a könyvtár helyzete országosan	3
-	A közművelődés és a könyvtár helyzete a megyében	4
-	A Közművelődés és a könyvtár helyzete a kistérségben	5
-	A közművelődés és a könyvtár helyzete Sajószentpéteren	7
-		
2.	Stratégiai program	10
2.1.	Átfogó célok	10
2.2.	Stratégiai célok	10
2.3.	A kulturális ellátás ágazati és fejlesztési koordinációja, beágyazása az egységes kistérségi fejlesztésekbe	10
2.3.1.	A térség kulturális ellátása szakmai színvonalának emelése - 1. prioritás	11
2.3.2.	Az ellátás környezetének fejlesztése – infrastrukturális fejlesztése - 2. prioritás	11
2.3.3.	A területi különbségekből adódó problémák kezelése - 3. prioritás	11
2.3.4.	A kisebbségi kultúra hangsúlyosabb megjelenítése és integrálása a települési és kistérségi kulturális ellátás rendszerébe – 4. prioritás	12
2.3.5.	Amatőr művészeti tevékenység támogatása – a helyi hagyományok megőrzése, fejlesztése - 5. prioritás	12
2.3.6.	Nagy rendezvények összehangolása, támogatása – 6. prioritás	12
2.3.7.	Közösségi tevékenység támogatása – civil tevékenység ösztönzése – 7. prioritás	13
2.3.8.	A működési feltételeket biztosító szervezeti keretek meghatározásának és az eszközök fejlesztésének támogatása – 8. prioritás	13
2.3.9.	A mikrotérségi szintű ellátási lehetőségek fejlesztése – 9. prioritás	13
3.	A program végrehajtásának szervezeti operatív háttere	14
3.1.	Döntéshozói fórum	14
3.2.	Szakmai fórum	14
3.2.1.	Sajószentpéter Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatala	14
3.2.2.	Művelődési és Sportközpont és Városi Könyvtár	14
4.	Operatív program - Intézkedési Terv	15

1. Előzmények

Sajószentpéter Város Önkormányzata 2009. decemberi ülésén úgy döntött, hogy készüljön el a város kulturális stratégiája. Indokolt ez azért, mert a városban az elkövetkező időszakban (2010-2012) jelentős infrastrukturális fejlesztések lesznek, melyek érintik a kulturális területet is. Fontos, hogy legyenek meg azok a stratégiai elképzelések, melyek mentén a fejlesztések a szakmai munkát is új alapokra helyezik.

Figyelembe veendő tény az is, hogy 2009. májusában a Miskolci kistérség is elfogadta kulturális stratégiáját, így a sajószentpéteri elképzelések figyelembe veszik az abban foglalt összefüggéseket is. Megalakult a Miskolci Kistérség kulturális célú Közkincs Kerekasztala, melyben a kistérség önkormányzati vezetői, kulturális szakemberei, civil szervezetei együtt dolgoznak a térség felemelkedéséért.

A stratégia olyan jövőorientált kulturális koncepciókat tartalmaz, amely illeszkednek Sajószentpéter és a mikro-térség hagyományaihoz, erősségeihez, jövőbeni céljaihoz és kijelöli a meghatározott időszak fő fejlesztési irányait és prioritásait.

1.1 Helyzetelemzés

A kulturális, közművelődési munkát befolyásolja az a jogszabályi és egyéb környezet – országos, megyei, kistérségi közművelődési, könyvtári struktúra -, amelyben a feladatot végezni kell.

- **A közművelődés és a könyvtárügy helyzete országosan**

Az 1997-es CXL törvény megjelenése óta, mely „A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről” rendelkezik, stabilizálódott a közművelődés és könyvtárak helyzete. A törvény megjelenését követően sorra születtek a megyei és a helyi közművelődési és könyvtári rendeletek, melyek az adott térségben illetve településen határozták meg az önkormányzatok tennivalóit. A törvény az ágazat bizonyos fejlesztési forrásairól is rendelkezett, így **1998 óta létezik az önkormányzatok közművelődési és könyvtári érdekeltség-növelő támogatása**. Mindkét pályázaton Sajószentpéter Önkormányzata rendszeresen részt vesz, és eredményesen szerepel, melynek következtében felújítások valósulhattak meg, illetve sikerült bővíteni a könyvbeszerzésre fordítható összeget.

2000-ben az 1/2000. (I.14.) sz. NKÖM rendelet jelent meg, mely „A kulturális szakemberek szervezett képzési rendszeréről, követelményeiről és a képzés finanszírozásáról” rendelkezik. Ez – a pedagógusok továbbképzéséhez hasonlóan – 7 éves ciklusban határozza meg a kötelező továbbképzés rendjét. 2007-ben befejeződött az első képzési ciklus és elindult a következő.

E két fontos jogszabály mellett az **Oktatási és Kulturális Minisztérium illetve a Nemzeti Kulturális Alap folyamatosan ír ki különböző pályázatokat**, melyeken az intézmény eddig alkalmanként, nem rendszeresen vett részt. E pályázatok elsősorban programok finanszírozására vonatkoznak, illetve bizonyos technikai fejlesztéseket és beruházásokat támogatnak. Ezek a pályázatok a szakmai munka fejlesztésének legfontosabb forrásai lehetnek. Az OKM a Művelődési Központ épületének felújítására az elkövetkezendő időszakban – több lépcsőben – jelentős összeget ad, mely hozzájárulhat az épület modernizálásához, funkcionális megerősítéséhez.

Az utóbbi esztendőben megnyíltak az Európai Unió pénzforrások is. Ennek köszönhetően jelentős összeg áramlik a kulturális szférába is. Ezt segítő 2007-ben elkészült az Országos Közművelődési Stratégia, és létezik az Országos Könyvtári Stratégia is. E stratégiák kijelölik a legfőbb fejlesztési irányokat. Az önkormányzat az intézmény könyvtári részlegének fejlesztése céljából eredményesen vett részt a TIOP. 1.2.3./08/01 kódszámú „**Tudásdepó-Expressz**” pályázaton, melyen mintegy 7.000.000,-Ft összeget nyert infrastrukturális (IKT eszközök, számítógépek) fejlesztésére. A projekt megvalósítása folyamatban van. Ennek köszönhetően jelentősen javulni fog a könyvtár technikai színvonala, szolgáltatásainak minősége.

Önkormányzatunk további uniós pályázaton is részt vesz. 2010. februárjában benyújtásra került a TÁMOP 3.2.3./09/2. kódszámú „**Építő közösségek**” – A közművelődés az élethosszig tartó tanulás rendszerében című, valamint 2010. márciusában benyújtásra kerül a TÁMOP 3.2.4/09/1 kódszámú „**Tudásdepó-Expressz**” – A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében című pályázat. Elnyerése esetén e két pályázat is jelentős szakmai előrelépést generál. Mindkét pályázati konstrukció széles együttműködésben, a város közoktatási intézményeinek bevonásával valósul meg.

Ugyancsak az uniós források számbavételénél kell szót ejteni a **városrehabilitációs** támogatásról is, melynek keretében lehetőség nyílik a Tájház és a Lévy József Szülőház megújulására, valamint a hajdani mozi felújítására. Mind a három épület jelentősen javíthatja a kulturális szolgáltatásokat, azok bővülését.

Összességében megállapítható, hogy a közművelődési intézmények és a könyvtárak helyzete országos viszonylatban valamelyest stabilizálódott, de finanszírozásuk az állami normatív hozzájárulás alacsony szintje miatt még nem elégséges (2009-ben a normatíva 1061-Ft,-/lakos). A feladatellátásban résztvevők közül működési formájukat illetően mintegy 90 % költségvetési intézmény, a többi alapítványi formában, non-profit kft-ként vagy vállalkozásként működik. Ez utóbbi kettő általában csak a nagyobb városokban, illetve idegenforgalmi szempontból kiemelt helyeken található, működésüket illetően pedig a váltakozó siker és a koránt sem teljes szakmai tartalom jellemzi őket. **2006-tól jellemző a kulturális intézmények különböző integrációja.**

Országos viszonylatban is megfigyelhető az, hogy a települési nagyságrendektől függően más az elvárás az intézmények szakmai munkájával szemben. A **kisvárosokban**, mint például Sajószentpéter, különleges a helyzet. Itt a közművelődési intézmény egy kicsit színház, hangversenyterem, kiállító terem, mozi, a társasági és a közéleti események színtere, tanfolyamok, vásárok és különböző szórakozási lehetőségek és egyéb rendezvények helyszíne. Tehát nagyon komplex tevékenységet kell, hogy folytassanak. Ilyen sokirányú elvárásnak csak nagyon nehezen, nagyon sokoldalú munkával és nagyon nyitott szemlélettel lehet megfelelni.

- **A közművelődés és a könyvtárügy helyzete a megyében**

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat 2004. május 1-jén a B-A-Z Megyei Idegenforgalmi Hivatal és a B-A-Z Megyei Közművelődési Intézetet összevonva létrehozta a B-A-Z Megyei Közművelődési és Idegenforgalmi Intézetet. Ez a szándék is mutatta, hogy **a közművelődésnek fontos szerepe van az idegenforgalmi, turisztikai tevékenységben is.** Az elmúlt években **tovább erősödtek a megye nagy hagyományokkal bíró professzionális és amatőr kulturális rendezvényei és fesztiváljai** („Bartók + ...” Nemzetközi Operafesztivál, Zemplén Fesztivál, Abaúji Művészeti Fesztivál, Gömör-Tornai Fesztivál,

Hegyalja Fesztivál, Matyó Néptáncfesztivál, Zempléni Nemzetközi Néptáncfesztivál, Nemzetközi Formációs Táncfesztivál, Diósgyőri Várjátékok, Kaláka Népzenei Fesztivál stb...). **Szakmailag elismert tény, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén megye az egyik legszínesebb kulturális és közművelődési kínálatot nyújtó megye az országban.** E kínálathoz a Sajó-völgye térsége is hozzá tudott járulni hagyományos fesztiváljaival (Borsodi Művészeti Fesztivál, Sajóvölgyi Nemzetközi Folklórfesztivál, Ifj. Horváth István Nemzetközi Színjátékos Fesztivál...). Az önkormányzatok nehéz gazdasági helyzete miatt azonban a megyei feladatellátást is újra kellett gondolni, így **2007. augusztus 1-jétől a Közművelődési Intézetet összevonták a Megyei Pedagógiai Intézettel,** az idegenforgalmi feladatokat pedig leválasztották a közművelődési területről. Az ismét komplex tevékenységet ellátó intézetben (B-A-Z Megyei Pedagógiai Szakmai, Szakszolgálati és Közművelődési Intézet) a közművelődési terület nagy kihívás előtt áll: uniós forrásból a felnőttképzés mentén két jelentős (100-100 milliós) támogatást nyertek, melynek megvalósításába közvetlen konzorciumi partnereiken túl bizonyára az egész megye közművelődése is bekapcsolódik.

A könyvtárak vonatkozásában a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár a szakmai bázis intézmény. A területi munkát illetően számítanak a kistérségi központok munkájára. A sajtószentpéteri Városi Könyvtárban – a fentebb említett uniós forrásnak köszönhetően – látványos fejlesztés kezdődik. S bár e fejlesztés nem a megyei könyvtár konzorciumában valósul meg, meg kell találni azokat a közös pontokat, mellyel tovább erősödhet a könyvtári hálózati munka.

- **A közművelődés és a könyvtár helyzete a kistérségben**

Az utóbbi években érezhetően felértékelődik a kistérségek szerepe. Örvendetes, hogy a miskolci kistérségben egyre több művelődési ház és könyvtár újul meg, és emelkedik a szakalkalmazottak száma is. **A 2004-ben létrejött Miskolci Többcélú Kistérségi Társulás tevékenységében és annak finanszírozásában megjelent a könyvtári feladatellátás, a mozgókönyvtári szolgáltatás, melyet a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár lát el. A könyvtári tevékenység mellett 2007-től működik a Közkincs Kerekasztal,** melynek munkájába önkormányzatunk és kulturális intézményünk is bekapcsolódott. 2008-tól a kistérség közművelődési referenst is alkalmaz, akinek koordináló munkája hozzájárulhat a térségi és mikro-térségi közművelődési összefogásokhoz.

Rendkívül látványos a könyvtárügy területén az az előrelépés ami a **mozgókönyvtári feladatellátás** terén történt.

A Miskolci Kistérség elkészítette 2007-2013 közötti időszakra Területfejlesztési Konceptióját, Stratégiai és Operatív Programját, amely sok más kistérség stratégiai tervéhez hasonlóan kevés kulturális vonatkozást tartalmaz. Országos tapasztalat, hogy a kulturális terület méltánytalanul kevés hangsúlyt kap a fejlesztési elképzelésekben. A települések vonzóbbá tétele, megtartó ereje az ifjú generációk számára nem képzelhető el a közösségi értékek, a hagyományok ápolása, a hátrányos helyzetű települések, térségek, rétegek kulturális esélyegyenlőségének javítása a humánerőforrás fejlesztése, képzése nélkül.

A helyzetfelmérés kimutatta, hogy nagyon sok településnek szüksége lenne kulturális szakember tanácsaira, segítségére. Rendezetlenek a kistérségben a kulturális intézmények alapidokumentumai, és kevés település nyújt be kulturális témakörben pályázatot, néhány település nem tart kulturális rendezvényeket. Nagyon változó a kistérség kulturális infrastruktúrája, van olyan település, ahol semmilyen intézmény nem található, van ahol csak

leromlott állapotú elavult intézmény működik, és van ahol kulturált, felújított közösségi házak várják a látogatókat. Emellett ott van Miskolc, mint megyei jogú város, a széleskörű, kultúraközvetítő intézményhálózatával.

A felmérés keretén belül minden település önkormányzata kapott egy többoldalas kérdőívet, amelynek kérdései a kulturális területre vonatkoztak, kiegészítve egy-két fontos témakörrel, mint pl. oktatás, média, Internet hozzáférés.

A kérdőívek feldolgozása alapján a következő megállapítások tehetők:

- A közművelődési intézménynek több mint felének az állapota elavult, korszerűtlen, felújításra vár.
- A kistelepüléseken általános a „kulcsosház”, amely csak a rendezvényekre van nyitva.
- A kulturális pályázatokon a forráshiányosabb települések nem vesznek részt.
- A szükséges dokumentumokkal legtöbb esetben az ÁMK rendelkezik. Megállapítható, hogy közművelődést szolgáló épületek vannak a településeken, de jogi környezetük teljesen rendezetlen, nem rendelkeznek Alapító Okiratokkal és SZMSZ-ekkel.
- A közösségi Internet elérési lehetőség viszonylag alacsony a kistérségben.
- Van olyan önkormányzat, amely úgy nyilatkozott, hogy egyetlen civil szervezet sem működik a településen, ugyanakkor a Civilház kimutatása alapján minden településen működik civil szervezet, és sokkal nagyobb számban, mint ahányról az önkormányzatnak tudomása van.
- A kistérségben két jól működő népművészeti egyesület, a Fügedi Márta Népművészeti Egyesület és a Bükkalja Népművészeti Egyesület biztosítja a népművészeti hagyományok ápolását, őrzését és továbbadását.
- Miskolc kimagasló kulturális élete legalább annyira pozitív, mint negatív hatása a környező kistelepülésekre, mivel az emberek beutaznak a megyeszékhelyre, ott járnak színházba, kiállításokra, koncertekre és kevésbé látogatják a helyi művelődési házakat, ha az nem kínál elég színvonalas programot. Ezért ezeknek az intézményeknek inkább a közösségekre, a közösségépítésre célszerű koncentrálni.
- Van olyan önkormányzat, amely úgy nyilatkozik, hogy egyetlen kulturális rendezvényt sem tart egész évben, és ez nem függ a település lakosságszámától. Viszonylag kis településen is van aktív kulturális élet, pl. Kisgyőr, és nagyobb településen, pl. Arnóton alig van kulturális esemény.
- Minden településen van nyilvános könyvtári szolgáltatás. Ez rendkívül pozitív, és köszönhető a mozgókönyvtári ellátás megszervezésének, amelynek eredményeként sok bezárt könyvtár nyitott meg újra.
- A felmérés azt mutatja, hogy az 1997. évi CXL törvénynek komoly haszna a kulturális normatíva rendszere, mivel sok település legalább ezt az összeget a könyvtár és a közművelődés támogatására fordítja.
- Több településen van valamilyen helytörténeti anyagot bemutató tájház, ami segítheti a hagyományápolást és erősítheti az identitástudatot.
- A kistérségben sok helyen található valamilyen épített kulturális örökségi emlék, műemlék, kastély, templom, és több településen van természeti örökség érték, pl. barlang, barlangfürdő, kőbánya, amelyek elősegíthetik az idegenforgalom, a kulturális turizmus növekedését a kistérségben.
- A kistérségben Miskolc mellett még két település jelezte, hogy roma kulturális programokat szerveznek, ez meglepően alacsony szám, mivel magas a roma lakosság száma a térségben. A roma kulturális hagyományok ápolása, őrzése, bemutatása,

egymás kultúrájának megismerése még nem általános, ez azonban nagymértékben segíthetné egymás elfogadását, a romák beilleszkedését.

- Helyi média sok településen van, ez azt jelzi, hogy az embereket érdeklik a közvetlen környezetükben történő események.

A Miskolci Kistérség ennek a nagyfokú aránytalanságnak a leküzdése érdekében pályázik a Közkincs programokra és hozta létre a Közkincs Kerekasztalt, végezte a helyzetfelmérést és készíti el kulturális stratégiáját. A cél az lenne, hogy minden mikrotérségben jöjjenek létre olyan integrált közösségi terek, amelyek nem csak a települések kulturális életének központjai, hanem mikrotérségi funkciókat is el tudnának látni. A mikrotérségben dolgozó szakemberek tartanák a kapcsolatot a kistérségi központban dolgozó közművelődési szakemberrel. Ez segítené a kis lélekszámú települések önkormányzatainak közművelődési feladatellátását. A stratégia készítés végső célja hogy elősegítse a minőségi élettér megteremtését minden településen a Miskolci Kistérségben.

Ezekhez a tervekhez illeszkedik jelen kulturális stratégia is.

- **A közművelődés és a könyvtár helyzete Sajószentpéteren**

A közművelődés és a könyvtár közelmúltjának története dióhéjban

Bányász művelődési hagyományok

Sajószentpéter városa jelentős művelődéstörténeti hagyományokkal rendelkezik. E hagyományok miatt is fontos a jelen kulturális életének, annak feltételeinek biztosítása. A közművelődés szervezett keretei a bányász munkásművelődéshez és tradíciókhoz köthetők. Ez több évtizeden keresztül meghatározta a település kulturális arculatát. A fúvószenekar, a különböző körök, a nyugdíjasok számára biztosított lehetőségek széles kínálatot biztosítottak. A bányák bezárásával a vállalat kivonult a helyi kulturális életből és annak finanszírozásából. A válságos helyzetet az önkormányzati szerepvállalás oldotta meg. Mára egyértelműen látható, hogy jó döntés volt a közművelődési és a sportszakmai feladatellátást átvenni, hisz ez biztosította a folyamatosságot és a stabilitást. Összevetve a hajdani bányász szakszervezeti intézményekkel - melyet ma a TEMI szövetség üzemeltet - megállapítható, hogy lényegesen megnyugtatóbb az önkormányzati intézmények helyzete.

A város első kulturális területet érintő „racionalizálási” lépése is régen – 1992-ben - megtörtént a Művelődési Központ, a Könyvtár és a Sportközpont működésének összevonásával.

- **Személyi feltételek**

2010. márciusában az intézményben foglalkoztatott közalkalmazottak száma 18 fő. Ezek megoszlása a következő:

- Közművelődési szakalkalmazott: 2 fő
- Könyvtári szakalkalmazott: 4 fő
- Sport szakalkalmazott: 1 fő
- Gazdasági munkatárs: 1 fő
- Technikai alkalmazott: 10 fő

E létszámmal és belső arányokkal a feladatellátás csak nagyon feszítetten oldható meg. Jelentősen javít a helyzeten a közhasznú foglalkoztatás, de az nem stabil, tartós megoldás. A szabadtéri szezomban – az intézmény nagy területei és a reményeim szerint emelkedő rendezvényszám miatt – továbbra is indokolt a jelentős plusz közcélú munkaerő alkalmazása.

- **Tárgyi feltételek**

Az intézmény 2010. márciusában 7 telephelyen végzi tevékenységét. Ezek az alábbiak:

- **Petőfi Sándor Művelődési Ház (Sport út 32.)**

Az épület az utóbbi évtizedben jelentős, egyben megvalósuló felújításon, korszerűsítésen nem esett át. Erre 2010-ben kerül sor az Oktatási és Kulturális Minisztérium támogatásával.

- **Lévay József Városi Könyvtár (Bem J. u. 15.)**

A könyvtár a város központjától nem messze található. Jelentős felújítása régen volt. A TIOP pályázatnak köszönhetően az épület technikai felszereltsége – számítógépes ellátottsága – jelentősen javulni fog.

- **Szepesi Gusztáv Városi Stadion (Sport u. 21.)**

A csarnokkal és a hozzátartozó öltözőkkel, illetve irodákkal, valamint kondicionáló teremmel, füves labdarúgó pályával, futópályával és salakpályákkal rendelkező intézmény-egység jelentős területen található. A csarnok nemrég lett felújítva. A sport rendezvények mellett kulturális célú hasznosítása az akusztikai körülmények javításával oldható meg.

- **Lévay József Szülőház (Kálvin tér 43.)**

A város híres szülöttének emlékháza 2000-ben lett felújítottan átadva. A város rehabilitációs program részeként a közeljövőben meg fog újulni. Az infrastrukturális feltételek jelentős javulása (vizes blokk) rendszeres használatára és a turizmusba való bekapcsolására is jó hatással lehet.

- **Tájház (Kálvin tér 41.)**

A közvetlenül a Lévay József Szülőház mellett található ingatlan szintén fel lesz újítva. A jelenleg benne található tárgyak gyűjteménye nem egy rendezett, tudományosan összeállított anyag. A két porta egybe nyitásával és a kertben történt tereprendezéssel egy jelentős terület alakult ki, mely egyéb közösségi célú hasznosításra, rendezvények, programok megszervezésére is lehetőséget ad.

- **Dusnoki Községi Ház (Sajószentpéter-Dusnok, Katalin u. 47.)**

A Dusnok településrészen található épület a közösségi funkciók mellett egészségügyi ellátásnak is helyet biztosít. Udvar tartozik hozzá. A nyílászárók és a homlokzat is felújításra szorul.

Valamennyi intézményegységre jellemző, hogy az épületen kívül udvar, kert illetve jelentős zöldfelület is tartozik hozzá. Ez – főleg a szabadtéri szezomban – lehetőséget ad külső helyszínen megvalósuló programoknak is. Mindemellett a területek karbantartása és gondozása összehangolt munkát kíván, valamint igényli a külső erőforrások (közhasznú foglalkoztatás, Városgondnokság) bevonását.

A technikai és tárgyi feltételek az intézmény egységeiben korlátozottan biztosítottak, folyamatos fejlesztést igényelnek (pl.: mobil hang- és fénytechnika). A technikai eszközfejlesztés és a jelentősebb felújítások tekintetében szükséges a külső, elsősorban pályázati pénzek bevonása.

2. Stratégiai program

2.1. Átfogó célok

Sajószentpéter városában a kulturális fejlesztésének általános célja az ilyen irányú ellátás színvonalának emelése és kiterjedésének bővítése. Ezt a célt egyrészt települési szinten a közművelődési feladatellátók tudják megvalósítani. Ugyanakkor a fejlesztések koordinálása szélesebb körű támogatása, valamint az erőforrások jobb kihasználása megköveteli a település egyéb szervezeteinek hatékony együttműködését is.

A kulturális fejlesztési stratégia általános célja elsődlegesen az itt élő lakosság kulturális alapellátása fejlesztésének támogatása.

A fejlesztések támogatásának területe irányulhat:

- a kulturálódás lehetőségeinek települési fejlesztésére,
- a közösségi élet színtereinek és szervezési lehetőségeinek bővítésére,
- a könyvtári szolgáltatások modernizációjára és színvonalának emelésére, beleértve az információhoz való hozzájutás lehetőségeinek bővítését.

A támogatás módjai elsősorban az együttműködésen kell, hogy alapuljanak. Ennek területei a következők:

- koordináció a szakmapolitikában,
- koordináció a szakmai tevékenységben,
- forrásallokációk és forráshatékonyság növelő tevékenységek,
- fejlesztéspolitikai koordináció, elsősorban a kulturális infrastruktúra fejlesztésének területén.

A város átfogó célja a kulturális fejlesztések területén elsősorban az erőforrások hatékonyabb kihasználására, a szakmai koordinációra, továbbá az alapszintű kulturális ellátás szakmai színvonalának emelésére irányul. E cél megvalósításában azonban a legmesszebbmenőkig figyelembe veszi a településen meglévő ellátási igényeket, továbbá a jelenlegi színvonalat. Ugyanakkor nem mond le arról, hogy az igényfelkeltés lehetőségével is él a maga sajátos eszközeivel.

2.2. Stratégiai célok

2.2.1. A kulturális ellátás ágazati és fejlesztési koordinációja, beágyazása az egységes kistérségi fejlesztésekbe

A jelenleg érvényben lévő Miskolci Kistérség Többcélú Társulása Stratégiai és Operatív Programhoz (2007-2013) illeszkedik jelen stratégia.

A kistérségi program elsődleges célja a minőségi élet feltételeinek biztosításával a népességfogyás megállítására. E cél megvalósításához három operatív programot rendel.

Ezek:

- A térség gazdasági versenyképességének erősítése – a munkahelyek biztosítása érdekében.
- A térségi turisztikai potenciál kihasználása – a rekreációs lehetőségek javítása érdekében
- Minőségi élettér megteremtése – élhetőbb környezet kialakításának érdekében

Bár az érvényes stratégiai program egyik operatív célja között sem határozza meg közvetlenül a kulturális alapellátás feltételeinek javítását sem infrastrukturális, sem pedig tevékenységi területeken, ezen szempont érvényesítése azonban szükséges.

2.3.1. 1. prioritás: A város kulturális ellátása szakmai színvonalának emelése

E fejlesztés elsődleges feladata az élhető települési környezet megvalósításához való hozzájárulás. Nyilvánvaló, hogy a településen élő emberek napi közérzete nem csupán az egyes alapellátási területek minőségétől (közlekedés, egészségügyi ellátás, kereskedelmi ellátás, települési környezet) függ, hanem az ebben a környezetben elérhető kulturális és közösségi szolgáltatások minőségétől is.

A települések ez irányú fejlesztései minden esetben a népesség megtartó erő növekedésével jár. Hiszen a mindennapi élet természetes velejárója a közösségi élet igénye, a rekreációs jellegű szórakozás lehetősége, valamint az információhoz való hozzájutás minősége. Az ellátás színvonalának szakmai feltételeinek javítása egyértelműen hozzájárul a települések minőségi életfeltételeinek biztosításához.

2.3.2. 2. prioritás: Az ellátás környezetének fejlesztése – infrastrukturális fejlesztés

Az általános településkép, az élhető és esztétikus környezet alapelemei közé tartozik a kulturális ellátást biztosító épületek esztétikai megjelenése. Ebbe a sorba tartoznak a kulturális intézmények is. E tekintetben az ilyen jellegű intézmények állapota a városok „élhető környezet” képehez is hozzátartozik. Ennek oka elsősorban az, hogy a települések kulturális ellátását mind a mai napig nagy részben az ilyen jellegű intézmények – művelődési házak, könyvtárak – biztosítják. Ez a tény kutatásokkal országosan igazolt.

Országos felmérések bizonyítják, hogy azon települések, ahol a kulturális intézmények állapotán generálisan javítani tudtak, jelentősen megnőtt azok látogatottsága. Stratégiánk célja tehát a kulturális alapellátással foglalkozó intézmények infrastrukturális fejlesztésének támogatása.

2.3.3. 3. prioritás: A területi különbségekből adódó problémák kezelése

A Város jelentős eltéréseket mutat településszerkezetében, a településrészek kulturális hagyományainak tekintetében. Ezért fontos a leszakadó városrészek kulturális szolgáltatásainak felzárkóztatása, ellátási szintjeinek meghatározása, a közösségi tevékenység ösztönzése.

2.3.4. 4. prioritás: A kisebbségi kultúra hangsúlyosabb megjelenítése és integrálása a települési kulturális ellátás rendszerébe

A városban jelen lévő nagy lélekszámú - elsősorban roma közösségek –, valamint német és lengyel kisebbség kulturális megjelenése alul reprezentált a tényleges súlyukhoz képest, bár megalkották saját önkormányzatukat. Ugyanakkor az aktivitás nem jelenik meg feltétlenül a kulturális életben. A települési kulturális fejlesztés feladata, hogy biztosítsa ezen közösségek folyamatos fejlődési lehetőségét és a bemutatkozás alkalmait. Különösen nagy figyelmet kell fordítani arra, hogy a feldolgozott és bemutatott szellemi örökség kiállja az eredetiség és a minőség próbáját. A mikro-térség segítő programjai a bemutatkozási lehetőségeken túl arra is irányuljanak, hogy a hagyományok eredeti formájukban őrződjenek meg.

A romák közösségi művelődésbe, tanulásba való bevonása alapvető érdeke mind a többségi társadalomnak mind pedig a cigányoknak. E tekintetben a település kulturális fejlesztés iránya a következő lehet:

- A hagyományos cigány folklór felkutatása és bemutatása mind a kisebbségi közösségnek, mind pedig a többségi társadalomnak.
- Külön program támogathatná a kiemelkedő képességű előadókat és csoportokat
- Külön figyelmet érdemes fordítani a roma közösségi élet egyéb formáira azokon a területeken ahol nagy számban vannak jelen. (Pl. a művelődési intézmények külön romák számára létrehozandó programjaival). Ebben az esetben az állami finanszírozás bevonásának jóval nagyobb az esélye mint más programoknál. A forrásallokáció lehetősége tehát adott.

A többi jelenlévő kisebbség esetében fel kell karolni, segíteni kell minden olyan kulturális kezdeményezést amely valamilyen módon (német, lengyel) megjeleníti az adott népcsoport sajátos kultúráját, vagy csupán erősíti az ide tartozók sajátos identitását.

2.3.5. 5. prioritás: Amatőr művészeti tevékenység támogatása – a helyi hagyományok megőrzése, fejlesztése

Sajószentpéteren találhatóak olyan művelődő közösségek, amelyek kapcsolódnak a népi hagyományokat őrző előadó-művészeti és/vagy modern művészeti irányokhoz. Ugyanakkor jelentős számú alkotó egyén és közösség is működik spontán módon.

Az egyes előadó művészeti csoportok szakmai tevékenységének fejlesztése, munkájuk eredményeinek bemutatása folyamatos és operatív feladata a városnak.

2.3.6. 6. prioritás: Nagyrendezvények összehangolása, támogatása

A település megvalósít olyan rendezvényeket, amelyek a nagyrendezvény kategóriába sorolhatóak. Ezek összehangolását mikro-térségi szinten is érdemes kezelni. A rendezvények hatókörében és célközönségeit figyelembe véve szükségesnek látszik egy koordinációs tevékenység, amely figyelembe veszi az egyes rendezvények sajátosságait. Ezen alprioritás fontos célja létrehozni egy olyan mozgó technikai bázist (színpad, színpadtechnika, hangosítás) amely az egyes nagyrendezvények megvalósítását mikro-térségi szinten támogatja, hozzájárul a programok színvonalas lebonyolításához.

2.3.7. 7. prioritás: Közösségi tevékenység támogatása – civil tevékenység ösztönzése

A lakosság öntevékenységen alapuló közösségi alkalmak alapvető támogatása megvalósul akkor, amikor a tevékenységek folytatásához szükséges tereket biztosítjuk számukra. A minél szélesebb hozzáférhetőség érdekében szükséges a közösségi terek biztosítása a helyi közösségek számára. Ez kimondottan kívánatos abban az esetben amikor közérdeket szolgáló tevékenységet folytató öntevékeny munkáról van szó, függetlenül attól, hogy ez jogi személyiségű csoportot vagy csupán polgárok szabad társulását jeleníti.

Célszerű volna létrehozni egy olyan pályázati alapot amely célja az induló és/vagy jogi személyiség nélküli civil kezdeményezések támogatása kimondottan abból a célból, hogy azok áthidalják az induló szervezetek nehézségeit, ezzel ösztönözve a civil szféra erősödését a városban.

2.3.8. 8. prioritás: A működési feltételeket biztosító szervezeti keretek meghatározásának és az eszközök fejlesztésének támogatása

A városban működő kulturális ellátást végző épületek folyamatos karbantartása, a szakmai feladatellátással kapcsolatos eszközök folyamatos beszerzése és pótlása nem minden esetben valósítható meg települési forrásokból. Ezért az erre a célra rendelkezésre álló pályázati források kihasználásával érhetünk el előrelépést. Így:

- az érdekeltségnövelő támogatás rendszeres igénybevételével,
- az egyéb erre a célra szolgáló források felhasználásával.

2.3.9. 9. prioritás: A mikrotérségi szintű ellátási lehetőségek fejlesztése

A Miskolci kistérségi társulás területén 7, földrajzilag és kulturális hagyományait tekintve jól körülhatárolható mikrotérség található. A térség nagyságát, lakóinak számát és az ellátandó feladatok nagyságrendjét, a fennálló fejlettségi szinteket tekintve nehezen kezelhető egy egységként. Bizonyos esetekben szükséges a tevékenységek decentralizálása. A meglévő mikrotérségi lehetőségeket kihasználva az egyes települési együttműködések tovább kell erősíteni. E tekintetben városunknak és kulturális intézményünknek kezdeményezőnek kell lennie. El kell látnia a mikro-térségi kulturális központ funkciót, valamint ki kell terjeszteni tevékenységét és hatósugarát a Sajó- és a Bódva-völgy irányába is.

3. A program végrehajtásának szervezeti operatív háttere

A fenti cél- és prioritásrendszer megvalósításának alapvető eszköze a város önkormányzatának, hivatalának és kulturális szolgáltató szakembereinek együttműködése.

3.1. Döntéshozói fórum

A döntéshozói fórum maga az önkormányzat, Sajószentpéter Város Képviselő-testülete. E fórum hatékony és szakszerű működtetése érdekében fontos, hogy a testület rendszeresen foglalkozzon a település és a térség kulturális kérdéseivel, tüzze folyamatosan napirendre azok megtárgyalását. Kísérje figyelemmel a stratégiában rögzített célok megvalósulását. Az Oktatási és Kulturális Bizottság szerepe kiemelkedő jelentőségű, mint szakmai véleményező testület.

3.2. Szakmai fórumok

3.2.1. Sajószentpéter Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala

A Képviselő-testület döntéseinek előkészítésében és végrehajtásában látja el a koordináló feladatokat. A kistérségi szintű, valamint a város intézményeinek kulturális együttműködésének koordinálásában is fontos szerep hárul rá.

3.2.2. Művelődési és Sportközpont és Városi Könyvtár

Az operatív feladatok végrehajtása, a civil együttműködések kiépítése és koordinálása terén feladata meghatározó.

4. Operatív program- Intézkedési Terv

Stratégiai cél	Operatív intézkedés	Forrás
1. prioritás: A város kulturális ellátása szakmai színvonalának emelése	<p>A kulturális ellátásban résztvevő szakemberek, közreműködő művészeti csoportvezetők, klubvezetők közösségfejlesztők szakmai képzése, továbbképzése, tapasztalatcserek szervezése. Jó példák, gyakorlatok átvétele.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: MSK igazgató • Határidő: folyamatos 	Oktatási és Kulturális Minisztérium – Nemzeti Kulturális Alap – B-A-Z Megyei Mecénás Alap pályázata
2. prioritás: Az ellátás környezetének fejlesztése – infrastrukturális fejlesztés	<p>Sajószentpéter Város és az MSK folyamatosan részt vesz infrastrukturális fejlesztési célú pályázatokon.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: polgármester, MSK igazgató <p>Határidő: folyamatos illetve minden év március 25. (közművelődési és könyvtári érdekeltség-növelő támogatás)</p>	<p>OKM – Önkormányzatok közművelődési érdekeltség-növelő támogatása – ehhez rendelt a települések éves költségvetése (önrész)</p> <p>TIOP – 1. prioritás: Az oktatási infrastruktúra fejlesztése (A közművelődési intézmények felnőttképzési kapacitásának bővítése)–</p> <p>ÉMOP I/3. prioritás: Településfejlesztés</p> <p>ÉMOP I/4. prioritás: Humán közösségi infrastruktúra fejlesztése–</p> <p>KEOP források</p> <p>FVM pályázatok és egyéb uniós forráslehetőségek</p>

<p>3. prioritás: A területi különbségekből adódó problémák kezelése</p>	<p>Felnőttképzési projektek összeállítása. Pályázatok készítése önállóan és konzorciumi formában</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: polgármester, MSK igazgató <p>Határidő: folyamatos, illetve a pályázatoktól függően</p>	<p>TÁMOP – 2. prioritás: Az alkalmazkodóképesség javítása TÁMOP - 3. prioritás: A minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása (Építő közösségek, Tudásdepó Expressz) TIOP – 1. prioritás: Az oktatási infrastruktúra fejlesztése (A közművelődési intézmények felnőttképzési kapacitásának bővítése) FVM pályázatok és egyéb Uniós forráslehetőségek</p>
<p>4. prioritás: A kisebbségi kultúra hangsúlyosabb megjelenítése és integrálása a települési kulturális ellátás rendszerébe</p>	<p>Kistérségi és települési esélyegyenlőségi tervekben, koncepciókban a kisebbségi kultúra formáinak, támogatásának megjelenítése. Projektek készítése önállóan és konzorciumi formában.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: polgármester, kisebbségi önkormányzatok, MSK • Határidő: folyamatos <p>Bekapcsolódás országos nemzetiségi, kisebbségi programokba, rendezvényekbe, minősítésekbe. A csoportok vezetőinek folyamatos képzése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: kistérségi közművelődési referens, nemzetiségi, kisebbségi önkormányzatok, művelődő közösségek vezetői 	<p>TÁMOP – 2. prioritás: Az alkalmazkodóképesség javítása TÁMOP - 3. prioritás: A minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása (Építő közösségek, Tudásdepó Expressz) TÁMOP – 5. prioritás: A társadalmi befogadás, részvétel erősítése MEH (Miniszterelnöki Hivatal) pályázatai OKM – Közkincs pályázat (2009.) Közkincs Kerekasztal III. (meghirdetés várható ideje: 2009. május)</p> <p>Települések költségvetésének közművelődési kiadásai NKA Kollégiumai</p>

<p>5. prioritás: Amatőr művészeti tevékenység támogatása – a helyi hagyományok megőrzése, fejlesztése</p>	<p>Az amatőr művészeti csoportok vezetőinek rendszeres képzése, továbbképzése, szakmai konferenciákon való részvétel biztosítása.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: MSK igazgató • Határidő: folyamatos <p>Az amatőr művészeti csoportok és az őket fenntartó intézmény belépése országos szakmai szervezetekbe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: amatőr művészeti csoportok fenntartói, vezetői • Határidő: folyamatos, illetve pályázatok függvényében értelemszerűen <p>Városi és kistérségi szintű amatőr művészeti komplex, illetve szakágankénti minősítések, találkozók szervezése. Országos találkozók, pályázatokon és minősítéseken való részvétel.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: MSK igazgató • Határidő: folyamatos, illetve pályázatok függvényében értelemszerűen <p>Városi szintű amatőr művészeti adatbázis készítése, meglévő értékek, produkciók rögzítése, archiválása</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: MSK igazgató, Sajó TV Kft. üv. ig. • Határidő: adatbázis készítése – 2010. december 31. majd folyamatos <p>Az amatőr művészeti csoportok menedzselése. A városi és kistérségi honlapon történő bemutatásuk.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: MSK igazgató • Határidő: honlapra való rögzítés – 2010. december 31. majd folyamatos 	<p>NKA különböző kollégiumainak képzési pályázatai (Közművelődési, Népművészeti stb...)</p> <p>TÁMOP - 3. prioritás: A minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása (Építő közösségek)</p> <p>Települési önkormányzatok illetve közművelődési intézmények éves költségvetései.</p> <p>OKM pályázat</p> <p>Kistérségi komplex programok</p> <p>NKA különböző kollégiumai (elsősorban Közművelődési és Népművészeti)</p> <p>B-A-Z Megyei Önkormányzat Mecénás alapja</p> <p>OKM és NKA pályázatok</p> <p>OKM és NKA pályázatok</p>
---	--	--

<p>6. prioritás: Nagyrendezvények összehangolása, támogatása</p>	<p>Városi és mikro-térségi szintű programkoordináció. Éves kulturális naptár készítése és a kistérségi és városi honlapon történő közismertté tétele.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: MSK igazgató • Határidő: minden év január 31. <p>Mikro-térségi kulturális nap szervezése.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: MSK igazgató • Határidő: minden évben egy alkalommal <p>Intenzív bekapcsolódás a miskolci kulturális-közművelődési projektekbe és programokba. Az Operafesztiválhoz kapcsolódó kistérségi kulturális program megszervezése.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: MSK igazgató • Határidő: folyamatos 	<p>NKA különböző kollégiumai B-A-Z Megyei Önk. Mecénás alapja Turisztikai célú rendezvény pályázatok ÉMOP – 1. prioritás: Turisztikai potenciál erősítése</p> <p>OKM pályázatok NKA Közművelődési Kollégiuma B-A-Z Megyei Önk. Mecénás alapja Turisztikai célú rendezvény pályázatok ÉMOP – 1. prioritás: Turisztikai potenciál erősítése</p> <p>NKA pályázatok Miskolc Város Mecénás Alapja Turisztikai célú rendezvény pályázatok ÉMOP – 1. prioritás: Turisztikai potenciál erősítése</p>
<p>7. prioritás: Közösségi tevékenység támogatása – civil tevékenység ösztönzése</p>	<p>Civil adatbázis készítése.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: MSK igazgató • Határidő: 2010. október 31., majd folyamatos <p>Civil szervezetek létrejöttének generálása, non formális közösségek civil szervezetté alakításának előmozdítása, segítése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: MSK igazgató • Határidő: folyamatos 	<p>OKM pályázatok NCA (Nemzeti Civil Alap) pályázatai</p>

	<p>Közösségek létrejöttének generálása, különös tekintettel az idős és a fiatal korosztály körében.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: MSK igazgató • Határidő: folyamatos <p>Városi civil fórum létrehozása, működtetése a feladatok hatékonyabb ellátása érdekében</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: MSK igazgató • Határidő: 2009. december 31., majd folyamatos 	<p>OKM pályázatok NCA (Nemzeti Civil Alap) pályázatai</p>
<p>8. prioritás: A működési feltételeket biztosító szervezeti keretek meghatározásának és az eszközök fejlesztésének támogatása</p>	<p>Infrastrukturális célú fejlesztési pályázatokon való folyamatos részvétel.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: polgármester, MSK igazgató • Határidő: folyamatos, illetve minden évben március 20. (közművelődési és könyvtári érdekeltség-növelő pályázat) 	<p>OKM – Önkormányzatok közművelődési érdekeltség-növelő támogatása – ehhez rendelt a települési önkormányzatok éves költségvetése (önrész) TIOP – 1. prioritás: Az oktatási infrastruktúra fejlesztése (A közművelődési intézmények felnőttképzési kapacitásának bővítése) ÉMOP I/3. prioritás: Településfejlesztés ÉMOP I/4. prioritás: Humán közösségi infrastruktúra fejlesztése– Települési közművelődési normatíva Sajószentpéter Város költségvetése</p>
<p>9. prioritás: A mikro-térségi szintű ellátási lehetőségek fejlesztése</p>	<p>Mikro-térségi szintű kulturális, felnőttképzési projektek összeállítása (Sajó-menti Fesztivál, egyéb szakmai projektek)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: polgármester, MSK • Határidő: folyamatos 	<p>TIOP – 1. prioritás: Az oktatási infrastruktúra fejlesztése (A közművelődési intézmények felnőttképzési kapacitásának bővítése) TÁMOP – 2. prioritás: Az alkalmazkodóképesség javítása TÁMOP - 3. prioritás: A minőségi oktatás</p>

	<p>Mikro-térségi kulturális nap szervezése.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: MSK igazgató • Határidő: minden évben egy alkalommal <p>Intenzív bekapcsolódás a miskolci kulturális-közművelődési projektekbe és programokba. Az Operafesztiválhoz kapcsolódó kistérségi kulturális program megszervezése.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: MSK igazgató • Határidő: folyamatos 	<p>és hozzáférés biztosítása (Építő közösségek, Tudásdepó Expressz) TÁMOP – 5. prioritás: A társadalmi befogadás, részvétel erősítése KEOP – 6. prioritás: Fenntartható életmód és fogyasztás FVM pályázatok és egyéb uniós források NKA pályázatok ÉMOP – 1. prioritás: Turisztikai potenciál erősítése</p>
<i>Döntéshozói fórum</i>	<p>Az önkormányzat rendszeresen napirendjére tűzi a Kulturális Stratégia végrehajtásának helyzetét, tárgyalja és vizsgálja a városi és mikro-térségi közművelődési feladatellátás hatékonyságát</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: polgármester, MSK igazgató • Határidő: folyamatos, illetve beszámoló évente 	
<p><i>Szakmai fórum</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Polgármesteri Hivatal</i> - <i>Intézmények</i> - <i>MSK</i> - <i>civil szervezetek</i> 	<p>Rendszeres munkatalálkozók, koordinációk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felelős: polgármester, MSK igazgató • Határidő: folyamatos 	